

Franklin, Benjamin (1706–1790) : นายเบนจามิน แฟรงกลิน (พ.ศ. ๒๒๔๙–๒๓๓๓)

เบนจามิน แฟรงกลิน เป็นผู้จัดพิมพ์ นักเขียน นักปรัชญา นักประดิษฐ์ นักวิทยาศาสตร์ รัฐบุรุษและนักการทูตผู้มีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติของชาวอเมริกัน (American Revolution ค.ศ. ๑๗๗๕–๑๗๘๓)* และในการร่างคำประกาศอิสรภาพ (Declaration of Independence)* รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกา (Constitution of the United States)* บทบาทดังกล่าวตลอดจนความรู้ของแฟรงกลินในศาสตร์และศิลป์หลายแขนง ทำให้เขาได้รับการยกย่องให้เป็นรัฐบุรุษและปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของโลก

แฟรงกลินเกิดเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ค.ศ. ๑๗๐๖ ที่เมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) เป็นบุตรชายคนที่ ๑๐ และบุตรคนที่ ๑๕ ในจำนวน ๑๗ คนของช่างทำสบู่และเทียนไขชื่อโจเซอาห์ แฟรงกลิน (Josiah Franklin) ซึ่งอพยพมาจากอังกฤษ มารดาของเขาชื่ออาบิอาห์ فولเจอร์ (Abiah Folger) เป็นภรรยาคนที่ ๒ ของโจเซอาห์ แฟรงกลินเรียนหนังสือในโรงเรียนเพียง ๒ ปีขณะอายุ ๘–๑๐ ปี จากนั้นก็ออกมาช่วยงานทางบ้าน แต่เขาไม่ชอบงานที่บิดาทำอยู่จึงไปฝึกงานกับพี่ชายชื่อเจมส์ซึ่งเป็นช่างพิมพ์ โดยในเวลานั้นแฟรงกลินมีอายุ ๑๒ หรือ ๑๓ ปี

แฟรงกลินใช้เวลาว่างขณะเรียนรู้งานจากพี่ชาย เรียนหนังสือด้วยตนเองด้วยการอ่านหนังสือหลากหลายประเภทที่เขาหาได้นอกเหนือจากหนังสือศาสนาที่บิดาของเขาสะสมไว้ อาทิ นวนิยายเรื่อง **Pilgrim's Progress** ของนักเทศน์ชาวอังกฤษชื่อจอห์น บันยัน (John Bunyan) **Parallel Lives** ผลงานของพลูทาร์ก (Plutarch) นักเขียนความเรียงและอัตชีวประวัติชาวกรีก **Essay on Projects** ของแดเนียล เดโฟ (Daniel Defoe) นักหนังสือพิมพ์และนักเขียนนวนิยายชาวอังกฤษ และหนังสือเรื่อง **Essays to Do Good** ของคอตตอน แมเทอร์ (Cotton Mather)* นักบวชและนักเขียนชาวอเมริกันผู้มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่งในสมัยพิวริตัน หลังจากอ่านหนังสือเรื่อง **Spectator** ที่นักเขียนอังกฤษ ๒ คนได้แก่ เซอร์ริชาร์ด สตีล (Sir Richard Steele) กับโจเซฟ แอดดิสัน (Joseph Addison) ร่วมกันเขียนแล้ว แฟรงกลินก็ได้ฝึกเขียนหนังสือด้วยตนเองโดยยึด **Spectator** เป็นต้นแบบ และตั้งปณิธานว่าจะต้องฝึกฝนตนเองจนเป็นเจ้าแห่งลีลาการเขียนร้อยแก้วให้จงได้

ใน ค.ศ. ๑๗๑๒ ขณะแฟรงกลินอายุ ๑๕ ปี เจมส์ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ **New England Courant** ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกของบอสตัน แฟรงกลินซึ่งกำลังฝึกฝนเรื่องการเขียน ใช้เวลาในตอนกลางคืนเขียนจดหมายโดยใช้ชื่อแม่ย่านที่ไม่มีตัวตนชื่อไซเลนซ์ ดูกู๊ด (Silence Dogood) เป็นนามปากกา แล้วแอบเอาไปสอดไว้ใต้ประตูโรงพิมพ์ จดหมายเหล่านี้เต็มไปด้วยแง่คิดสอนใจและวิพากษ์วิจารณ์สังคมรอบตัว ได้รับความนิยมนอย่างมากจนคนอ่านอยากรู้จักตัวจริงของผู้เขียน หลังจาก

เขียนจดหมายไปได้ ๑๖ ฉบับ แพร่งกลินสารภาพกับเจมส์ว่าเป็นผู้เขียนจดหมายเหล่านี้ ทำให้เจมส์ไม่พอใจและต้องทะเลาะกัน แต่ในเวลาต่อมาบทความหลายเรื่องที่ลงในหนังสือพิมพ์ของเจมส์ สร้างความขุ่นเคืองให้กับสภาอาณานิคม ใน ค.ศ. ๑๗๒๒ เจมส์จึงถูกจับขังคุกนาน ๑ เดือน และไม่ได้รับอนุญาตให้พิมพ์หนังสืออีกต่อไป เขาจึงต้องใช้ชื่อเบนจามิน แพร่งกลินเป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวเป็นการชั่วคราว

หลังจากนั้นแพร่งกลินกับเจมส์ก็ยังมีเรื่องระหองระแหงกันเรื่อยมา ใน ค.ศ. ๑๗๒๓ แพร่งกลินจึงหนีไปหางานทำที่นิวยอร์ก แต่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าของโรงพิมพ์ที่นั่นให้ไปทำงานกับโรงพิมพ์แห่งหนึ่งที่ฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia) แทน แพร่งกลินทำงานเก่งและมีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้เซอร์วิลเลียม คิท (Sir William Keith) ข้าหลวงที่อังกฤษส่งมาปกครองเพนซิลเวเนียและเดลาแวร์ (Delaware) ประทับใจและสัญญาว่าจะตั้งโรงพิมพ์ให้แพร่งกลิน ถ้าเขาเดินทางไปซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการพิมพ์ที่ลอนดอนกลับมา แพร่งกลินเดินทางไปถึงลอนดอนในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๗๒๔ ขณะอายุ ๑๘ ปี แต่คิทไม่รักษาสัญญา แพร่งกลินจึงต้องหางานทำและได้ทำงานกับโรงพิมพ์พาล์มเมอร์ (Palmer's) และโรงพิมพ์วัตต์ (Watt's) จากนั้นก็ได้เดินทางกลับอเมริกาใน ค.ศ. ๑๗๒๖ และได้งานทำในโรงพิมพ์แห่งหนึ่ง ต่อมา เขายืมเงินคนอื่นมาตั้งโรงพิมพ์ของตนเอง กิจการโรงพิมพ์ของแพร่งกลินเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนเมื่อประมาณ ค.ศ. ๑๗๒๘ อาณานิคมเพนซิลเวเนียและอีกหลายอาณานิคมว่าจ้างให้เขาพิมพ์ธนบัตรให้ และเมื่อถึงทศวรรษ ๑๗๓๐ – ทศวรรษ ๑๗๔๐ กิจการโรงพิมพ์ของแพร่งกลินรุ่งเรืองมาก จนเขาต้องขยายกิจการด้วยการก่อตั้งโรงพิมพ์สาขาในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนในหลายเมือง

ใน ค.ศ. ๑๗๓๐ แพร่งกลินแต่งงานกับเดบอราห์ รีด (Deborah Read; Deborah Reid) หญิงสาวชาวเมืองฟิลาเดลเฟีย ที่เขารู้จักชอบพอตั้งแต่ก่อนเดินทางไปทำงานที่อังกฤษ ทั้งสองมีบุตรชายชื่อวิลเลียม แพร่งกลิน (William Franklin) และฟรานซิส ฟอลเจอร์ แพร่งกลิน (Francis Folger Franklin) รวมทั้งบุตรสาวชื่อเซราห์ แพร่งกลิน เบช (Sarah Franklin Bache) ฟรานซิสเสียชีวิตตั้งแต่อายุ ๔ ปี ขณะที่วิลเลียมซึ่งแพร่งกลินพาไปเรียนหนังสือที่อังกฤษตั้งแต่เด็ก ได้รับแต่งตั้งจากกษัตริย์อังกฤษให้เป็นผู้ว่าราชการอาณานิคมนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) ในเวลาต่อมา ดังนั้น เมื่อเกิดสงครามการปฏิวัติของชาวอเมริกัน แพร่งกลินกับวิลเลียมจึงกลายเป็นปฏิปักษ์กัน เพราะวิลเลียมยังคงจงรักภักดีต่ออังกฤษ ด้วยเหตุนี้ในพินัยกรรมฉบับสุดท้ายของแพร่งกลินจึงไม่ได้ยกอะไรให้บุตรชายคนโตเลย โดยเขาให้เหตุผลว่าหากอังกฤษเป็นฝ่ายชนะสงคราม แพร่งกลินก็คงไม่เหลืออะไรที่จะให้วิลเลียมอยู่ดี

แฟรงกลินมีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมและการเมืองหลายอย่าง นับตั้งแต่เดินทางกลับถึงอเมริกา โดยใน ค.ศ. ๑๗๒๗ เขากับเพื่อนกลุ่มหนึ่งได้จัดตั้งกลุ่มเสวนาที่รู้จักกันในชื่อจุนโต (Junto) ซึ่งต่อมาพัฒนาไปเป็นสมาคมปรัชญาอเมริกัน (American Philosophical Society) อันเป็นสมาคมของผู้ทรงความรู้แห่งแรกในอเมริกา ก่อตั้งห้องสมุดสาธารณะแบบบอกรับสมาชิกแห่งแรกในทวีปอเมริกาชื่อว่าบริษัทห้องสมุด (Library Company ค.ศ. ๑๗๓๑) ใน ค.ศ. ๑๗๓๖ แฟรงกลินได้เป็นเลขานุการของสภานิติบัญญัติแห่งอาณานิคมเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania General Assembly) ปีต่อมาเขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองผู้อำนวยการการไปรษณีย์ของฟิลาเดลเฟียและได้ปรับปรุงระบบการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในปีเดียวกันนี้ เขายังก่อตั้งหน่วยดับเพลิงแห่งแรกของฟิลาเดลเฟียชื่อ Union Fire Company ปรับปรุงทางเท้าและติดไฟตามถนน นอกจากนี้ เขายังมีบทบาทสำคัญในเรื่องการศึกษาของอาณานิคมเพนซิลเวเนีย โดยใน ค.ศ. ๑๗๔๘ เขาเขียนบทความเรื่อง **Proposals Relating to the Education of Youth in Pennsylvania** ผลักดันให้มีการก่อตั้งวิทยาลัยฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia Academy ค.ศ. ๑๗๕๑) ซึ่งใน ค.ศ. ๑๗๕๕ ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย (University of Pennsylvania) อนึ่ง แฟรงกลินยังเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งโรงพยาบาลเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania Hospital ค.ศ. ๑๗๕๑) บริษัทประกันอัคคีภัยชื่อ Philadelphia Contribution for Insurance Against Loss by Fire (ค.ศ. ๑๗๕๒) และกองกำลังตำรวจประจำเมืองฟิลาเดลเฟีย

แฟรงกลินได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติของอาณานิคมระหว่าง ค.ศ. ๑๗๓๖–๑๗๕๑ ใน ค.ศ. ๑๗๔๘ เขาขายกิจการโรงพิมพ์ไปทำให้มีเวลาที่จะทำงานให้กับบ้านเมืองและสิ่งที่เขารักมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดลองทางวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์ ต่อมาระหว่าง ค.ศ. ๑๗๕๐–๑๗๖๔ เขาได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania Assembly) และใน ค.ศ. ๑๗๕๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองผู้อำนวยการการไปรษณีย์ของอาณานิคมทั้งหมด จากนั้นใน ค.ศ. ๑๗๕๓ และ ๑๗๕๔ ก็ได้เป็นตัวแทนของอาณานิคมเพนซิลเวเนียในการประชุมใหญ่อลบานี (Albanay Congress)* ซึ่งรัฐบาลอังกฤษจัดขึ้นที่เมืองอลบานีในอาณานิคมนิวยอร์ก เพื่อก่อตั้งสหภาพของอาณานิคมและหาวิธีรับมือกับฝรั่งเศสและอินเดียแดงที่กำลังเป็นภัยคุกคามของชาวอาณานิคม ในการประชุมครั้งนี้แฟรงกลินเสนอแผนอลบานีเพื่่อตั้งสหภาพ (Albany Plan of Union) แผนการดังกล่าวเสนอให้มีการจัดสรรอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางของสหภาพกับรัฐบาลกลางของอาณานิคม โดยอาณานิคมแต่ละแห่งมีผู้แทนของตนในสภาของสหภาพเป็นสัดส่วนสัมพันธ์กับเงินที่อาณานิคมให้กับรัฐบาลกลางของสหภาพ แม้ว่าแผนการอลบานีจะไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล

อังกฤษและชาวอาณานิคมในการประชุมครั้งนี้ แต่ในเวลาต่อมากลับกระตุ้นให้ชาวอาณานิคมเกิดความคิดที่จะรวมตัวกันเป็นสหภาพ

ระหว่างสงครามฝรั่งเศสและอินเดียนแดง (French and Indian War ค.ศ. ๑๗๕๖–๑๗๖๓)* แฟรงกลินเป็นผู้จัดหาข้าว รถม้า รวมทั้งเสบียงอาหารให้กับฝ่ายอังกฤษ โดยอาศัยความเชื่อถือนของชาวนาในเพนซิลเวเนียที่มีต่อเขา แต่กลับถูกเจ้าของที่ดินที่เป็นพวกควเออร์ (Quakers)* ประท้วงด้วยการไม่ยอมจ่ายภาษีที่ดิน เนื่องจากคนเหล่านี้ต่อต้านการทำสงคราม ใน ค.ศ. ๑๗๕๗ สภาเพนซิลเวเนียจึงส่งแฟรงกลินไปอังกฤษ เพื่อถวายฎีกาเรื่องอำนาจในการจัดเก็บภาษีที่ดินต่อพระเจ้าจอร์จที่ ๓ (George III) หลังเสร็จสิ้นภารกิจที่ได้รับมอบหมาย แฟรงกลินอยู่ที่อังกฤษต่อไปจนถึง ค.ศ. ๑๗๖๒ ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนของอาณานิคมต่าง ๆ ของอังกฤษในทวีปอเมริกาเหนือ ในช่วงเวลานี้เขาได้ผูกมิตรกับบุคคลสำคัญของอังกฤษหลายคนรวมทั้งเดวิด ฮูม (David Hume) นักปรัชญาและนักประวัติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียง และแอดัม สมิท (Adam Smith) นักปรัชญาและนักเศรษฐศาสตร์คนสำคัญ

ใน ค.ศ. ๑๗๖๔ เขาถูกส่งไปลอนดอนอีกครั้งหนึ่งในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนของชาวอาณานิคม ใน ค.ศ. ๑๗๖๖ ขณะอยู่ที่ลอนดอน แฟรงกลินถูกสภาสามัญ (House of Commons) ของอังกฤษซักถามเรื่องผลกระทบของพระราชบัญญัติอากรแสตมป์ (Stamp Act)* ที่มีต่ออาณานิคมต่าง ๆ ทำให้การของแฟรงกลินมีอิทธิพลอย่างมากต่ออังกฤษในการตัดสินใจยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม หลังจากนั้นไม่นานอังกฤษได้ออกพระราชบัญญัติภาษีที่จะเรียกเก็บจากอาณานิคมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายฉบับ เป็นเหตุให้แฟรงกลินเกิดความรู้สึกแบ่งแยกจากเดิมที่เคยคิดว่าตนมีหน้าที่ต้องแสดงความจงรักภักดีต่อพระเจ้าจอร์จที่ ๓ ในฐานะที่เป็นคนอังกฤษคนหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวทำให้เขาไม่อาจโอนอ่อนผ่อนตามอังกฤษได้อีกต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ค.ศ. ๑๗๗๔ เมื่อเขาถูกรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของอังกฤษเรียกตัวไปประณามต่อหน้าสภาองคมนตรีในกรณีฮัตชินสัน (Hutchinson Affair) ที่พระดำนักไวต์ฮอลล์ จากการที่ก่อนหน้านี้เขาแอบส่งจดหมายของทอมัส ฮัตชินสัน (Thomas Hutchinson)* ผู้ว่าราชการอาณานิคมแมสซาชูเซตส์ที่เรียกร้องให้อังกฤษริครอบเสรีภาพของชาวอาณานิคมในอเมริกาไปให้พรรคพวกที่อเมริกา

แฟรงกลินเดินทางกลับฟิลาเดลเฟียในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๗๗๕ เพราะประมุขสถานการณ์แล้วว่าจะต้องเกิดสงครามระหว่างชาวอาณานิคมกับอังกฤษอย่างแน่นอน เมื่อเขากลับมาถึงฟิลาเดลเฟียก็พบว่าสงครามการปฏิวัติได้เริ่มขึ้นแล้วในยุทธการที่เลกซิงตัน (Lexington) และคองคอร์ด (Concord) แฟรงกลินได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของอาณานิคมฟิลาเดลเฟียในสภาแห่งภาคพื้นทวีปครั้งที่ ๒ (Second Continental Congress) ในวาระนี้สภาแห่งภาคพื้นทวีปได้แต่งตั้ง

คณะกรรมการร่างคำประกาศอิสรภาพ ประกอบด้วย **ทอมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson)*** ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน **จอห์น แอดัมส์ (John Adams)*** **โรเบิร์ต อาร์. ลิฟวิงสตัน (Robert R. Livingston) *** **โรเจอร์ เซอร์แมน (Roger Sherman)*** และแฟรงกลิน ต่อมาใน ค.ศ. ๑๗๗๖ แฟรงกลิน **อาร์เทอร์ ลี (Arthur Lee)*** และ **ซิลาส ดีน (Silas Deane)*** ได้รับเลือกให้เดินทางไปฝรั่งเศสเพื่อขอความช่วยเหลือทางการเงินและการทหารและการเงินเพื่อใช้ในการทำสงครามการปฏิวัติของชาวอเมริกัน

ชื่อเสียงของแฟรงกลินทางด้านวิทยาศาสตร์ (ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป) รวมทั้งบุคลิกที่นุ่มนวล ปณิธานอันมั่นคง และความฉลาดปราดเปรื่องของเขา ทำให้เขาได้รับการต้อนรับอย่างดียิ่งในแวดวงการเมือง สังคม และวรรณคดีของฝรั่งเศส ในกลุ่มผู้ที่ชื่นชมในตัวแฟรงกลินประกอบไปด้วยผู้มีชื่อเสียงหลายวงการอาทิ ลาฟาแยต (Lafayette) มีราโบ (Mirabeau) โรเบสปีแยร์ (Robespierre) ซึ่งในเวลาต่อมามีบทบาทสำคัญในการปฏิวัติฝรั่งเศส (French Revolution ค.ศ. ๑๗๘๙) และวอลแตร์ (Voltaire) นักอักษรศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดของฝรั่งเศสในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘

ความนิยมในตัวแฟรงกลินของชาวฝรั่งเศสทำให้พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ (Louis XVI) ทรงยินยอมให้ความช่วยเหลือแก่ชาวอเมริกันในรูปของเงินให้เปล่า เงินกู้ และอาวุธ แม้ว่าจะถูกคัดค้านจากชาค เนแกร์ (Jacques Necker) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของฝรั่งเศส ต่อมาในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๗๗๘ แฟรงกลินยังได้รับมอบหมายให้ทำสนธิสัญญาพันธมิตร (Treaty of Alliance) กับฝรั่งเศส ซึ่งกลายเป็นจุดหักเหของสงครามการปฏิวัติของชาวอเมริกัน หลังจากนั้น ๓ เดือน แฟรงกลินได้รับมอบหมายจากสภามาแห่งรัฐ (The United States in Congress Assembly) ให้เป็นอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มประจำฝรั่งเศสคนแรกของสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. ๑๗๘๑ หลังจากชาวอเมริกันชนะสงครามแล้ว แฟรงกลิน **จอห์น แอดัมส์** และ **จอห์น เจย์ (John Jay)*** ได้รับมอบหมายให้ทำสนธิสัญญาสันติภาพกับอังกฤษ โดยทั้ง ๒ ฝ่ายได้ลงนามใน **สนธิสัญญาปารีส (Treaty of Paris)*** ที่พระราชวังแวร์ซาย เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ค.ศ. ๑๗๘๓

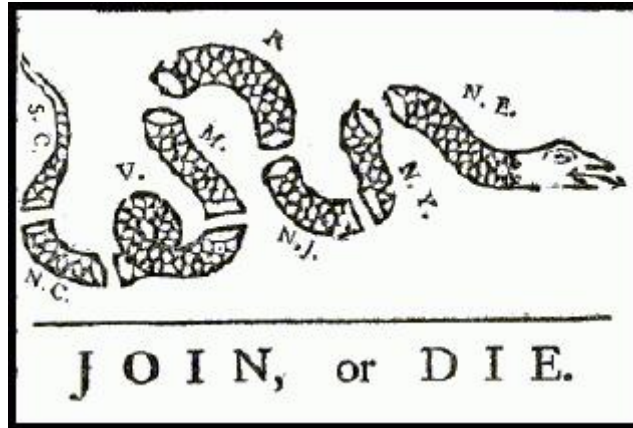
แฟรงกลินขอพินหนัที่ในฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ. ๑๗๘๕ และได้รับเลือกให้เป็นประธานของสภาบริหารแห่งเพนซิลเวเนีย (Executive Council of Pennsylvania) ระหว่าง ค.ศ. ๑๗๘๕-๑๗๘๗ ใน ค.ศ. ๑๗๘๗ เขาได้เป็นตัวแทนของเพนซิลเวเนียในการประชุมเพื่อร่างรัฐธรรมนูญ (Constitutional Convention)* ของสหรัฐอเมริกาและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการโต้เถียงเพื่อให้ที่ประชุมยอมรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับสุดท้าย แฟรงกลินอุทิศตนรับใช้ชาติตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นอาณานิคมของอังกฤษจนกระทั่งเป็นชาติเอกราช ด้วยเหตุนี้เขาจึงได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งใน “ผู้ก่อตั้งประเทศ” (Founding Fathers)

ทางด้านวิทยาศาสตร์ แฟรงกลินสนใจศึกษาทดลองวิทยาศาสตร์และคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ การทดลองวิทยาศาสตร์ที่เลื่องชื่อที่สุดของเขาคือการทดลองเรื่องไฟฟ้าเมื่อ ค.ศ. ๑๗๕๒ ในการทดลองครั้งนั้น แฟรงกลินผูกกุญแจโลหะไว้กับเชือกยาว แล้วชักวุ้นขึ้นสู่ท้องฟ้าขณะฝนตก เพื่อพิสูจน์ว่าฟ้าผ่าเกิดจากกระแสไฟฟ้าที่มีอยู่ในอากาศ ฟ้าผ่าจึงเป็นปรากฏการณ์ทางไฟฟ้า หลังการค้นพบดังกล่าวแฟรงกลินได้ประดิษฐ์สายล่อฟ้าขึ้นในปีเดียวกันนั้น เพื่อช่วยให้อาคารบ้านเรือนปลอดภัยจากฟ้าผ่า ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้เรียกสายล่อฟ้าว่า “Franklin rod” ด้วย ความสำเร็จของแฟรงกลินครั้งนี้ทำให้เขามีชื่อเสียงระดับนานาชาติ และได้รับปริญญากิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำของอังกฤษ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเซนต์แอนดรูส์ (Saint Andrews University) และมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด (Oxford University) นอกจากนี้ ราชสมาคมแห่งลอนดอน (Royal Society of London) ยังเชิญให้เขาเป็นภาคีสมาชิกและมอบเหรียญคอปเลย์ (Copley Medal) เพื่อเชิดชูเกียรติให้แก่เขา ยิ่งไปกว่านั้นแฟรงกลินยังได้รับคำชมเชยจากพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ (Louis XV) แห่งฝรั่งเศสจากผลงานชิ้นนี้ด้วย

นอกเหนือจากการทดลองเรื่องไฟฟ้าในอากาศ แฟรงกลินยังทดลองและประดิษฐ์คิดค้นสิ่งประดิษฐ์อีกหลายอย่าง อาทิ ปรับปรุงปล่องไฟไม่ให้ปล่อยควันออกมามากเกินไป ประดิษฐ์เตาแฟรงกลิน (Franklin stove) ซึ่งให้ความอบอุ่นกับห้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าโดยใช้ถ่านหินน้อยกว่าเตาผิงแบบเปิดที่ใช้กันทั่วไปในเวลานั้น ประดิษฐ์แว่นสายตาสั้นที่มีเลนส์สายตาสั้นและสายตายาวในอันเดียวกัน (bifocal spectacles) คิดค้นการนำน้ำใส่แก้วมาใช้เป็นเครื่องดนตรี (water harmonica; glass harmonica) และยังแนะนำให้เกษตรกรแก้ดินเปรี้ยวโดยการโรยปูนขาว อนึ่ง แฟรงกลินมิได้ขอจดสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์และสิ่งที่เขาค้นพบ เนื่องจากต้องการให้มนุษยชาติได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้อย่างเต็มที่

แฟรงกลินเป็นผู้ที่มีความสามารถรอบด้าน นอกเหนือจากความสามารถด้านต่าง ๆ ข้างต้น เขายังมีความสามารถทางด้านอักษรศาสตร์อย่างสูงโดยเฉพาะทางด้านร้อยแก้ว ลีลาการเขียนของเขากระชับและชัดเจนแต่ขณะเดียวกันก็ไพเราะรื่นหู จึงได้รับการยกย่องให้เป็นนักเขียนร้อยแก้วชาวอเมริกันที่มีชื่อเสียงที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งเป็นยุคแห่งเหตุผลหรือยุคคลาสสิกใหม่ทางวรรณกรรม และยังถือกันว่าเขาเป็นตัวแทนของนักเขียนยุคนี้ด้วย ใน ค.ศ. ๑๗๒๕ เขาซื้อกิจการหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ **The Pennsylvania Gazette** (ค.ศ. ๑๗๓๐-๑๗๔๘) มาปรับปรุงโดยใช้ลีลาการเขียนที่คมคายและเต็มไปด้วยอารมณ์ขัน ข่าวกว่าเขานำมาลงมีทั้งสนุกสนานและให้ความรู้ในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ แฟรงกลินยังเขียนการ์ตูนการเมืองลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ด้วย เช่น รูปที่ใช้ชื่อว่า “รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย” (Join, or die) ซึ่งเป็นการ์ตูนการเมืองชิ้นแรกเท่าที่เคยมีผู้เขียนกัน

มา การ์ตูนชิ้นนี้แสดงให้เห็นจุดยืนของเขาในเรื่องการรวมตัวกันเป็นสหภาพของชาวอาณานิคมที่เขาเสนอไว้ในแผนการอลบานีเพื่อตั้งสหภาพ ได้อย่างชัดเจน

การ์ตูนการเมืองฝีมือเบนจามิน แฟรงกลิน

เรื่องที่แฟรงกลินเขียนลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีเนื้อหาหลากหลายและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก อาทิ **A Witch Trial at Mount Holly** ซึ่งเล่าเรื่องการตัดสินผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นแม่มดและใช้เวทมนตร์ทำให้ฝูงแกะเดินร่า หมูร้องเพลงสวดและพูดได้ ทำให้ผู้คนแถบมานด์ฮอลลิหวาดกลัว แฟรงกลินเขียนเรื่องนี้เพื่อล้อเลียนเสียดสีเพื่อนร่วมสมัยบางคนที่เชื่อว่าการใช้เวทมนตร์ในหมู่พวกเคเวเกอร์ เขาเขียนเรื่องนี้ได้อย่างสนุกสนานและสมจริงจนหลายคนคิดว่าเป็นเรื่องจริง หลังจากตีพิมพ์ครั้งแรกใน **The Pennsylvania Gazette** ฉบับวันที่ ๒๒ ตุลาคม ค.ศ. ๑๗๓๑ แล้ว นิตยสาร **Gentleman's Magazine** ของอังกฤษยังได้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์ซ้ำในปีเดียวกันนั้นด้วย นอกเหนือจากเรื่องตลกอย่าง **A Witch Trial at Mount Holly** แฟรงกลินยังเขียนบทความที่มีเนื้อหาหนักสมองลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ด้วย อาทิ **Apology for Printers** (๑๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๗๓๑) บทความเรื่องนี้เป็นคำประกาศที่กล่าวหาว่าสิ่งพิมพ์และผู้พิมพ์มีสิทธิและเสรีภาพในการตีพิมพ์ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากแฟรงกลินคิดว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันทางความคิดมากเกือบเท่ากับที่มีหน้าตาแตกต่างกัน ดังคำคมที่เขายกขึ้นมาสนับสนุนความคิดนี้ว่า “หลายคนหลากหลายความคิด” (So many men so many minds) และในเมื่อธุรกิจการพิมพ์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิดของคน จึงไม่ใช่เรื่องผิดที่ผู้พิมพ์จะตีพิมพ์ความคิดเห็นซึ่งมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย เพราะหากคิดจะพิมพ์แต่เรื่องที่ไม่ทำให้ผู้ใดขุนเคืองเลยแม้แต่คนเดียว ก็จะมีเรื่องให้พิมพ์น้อยมาก อย่างไรก็ตาม แฟรงกลินเห็นว่าเป็นเรื่องผิดที่จะพิมพ์เรื่องที่ขัดต่อจริยธรรม อันเป็นการกระทำที่เขากล่าวไว้ในบทความเรื่องนี้

ว่าเขาไม่เคยทำ แม้ว่าในการทำเช่นนั้นจะทำให้เขาได้รับเงินจำนวนมาก บทความเรื่องนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของชาวอเมริกันงอกงาม

แฟรงกลินมิได้ต้องการเขียนหนังสือเพื่อสร้างความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่เขายังมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากสิ่งที่เขาเขียนด้วย ดังที่เขาเล่าไว้ในหนังสือ **Autobiography** ว่าเขาเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อให้บุตรชายของเขา รวมทั้งคนรุ่นหลังรู้เรื่องชีวิตและงานของเขาว่า กว่าที่เขาจะประสบความสำเร็จในชีวิตเขาต้องทำงานหนักเพียงใด และตั้งความหวังไว้ว่าผู้อ่านอาจได้แง่คิดอะไรบางอย่างจากเรื่องที่เขาเขียนและนำไปใช้ในการแสวงหาความมั่งคั่ง ชื่อเสียง และความสุข แฟรงกลินเริ่มเขียนหนังสือเรื่องนี้ใน ค.ศ. ๑๗๗๑ ขณะอายุ ๖๕ ปี แต่เสียชีวิตก่อนเขียนจบ โดยก่อนเสียชีวิตเขาสามารถเขียนเรื่องราวในชีวิตของเขาตั้งแต่เด็กไปจนถึงอายุ ๕๐ ปี (ค.ศ. ๑๗๕๓) เท่านั้น หนังสือเล่มนี้ไม่เพียงแต่เป็นอัตชีวประวัติของผู้เขียนแต่ยังเป็นเอกสารสำคัญที่ช่วยให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอาณานิคมอเมริกันในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ด้วย หนังสือเรื่องนี้ได้รับการยกย่องให้เป็นหนังสืออัตชีวประวัติเรื่องเยี่ยมที่สุดเรื่องหนึ่งของสหรัฐอเมริกา และมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติรวมทั้งค่านิยมของชาวอเมริกัน

หนังสือเรื่องสำคัญที่สุดอีกเรื่องหนึ่งของแฟรงกลินเป็นหนังสือประเภทกัลานุกรม (almanac) ชื่อ **Poor Richard's Almanack** ในหนังสือชุดนี้นอกจากปฏิทินประจำปี วันสำคัญทางศาสนา การพยากรณ์อากาศ ข้อมูลทางดาราศาสตร์ และคำแนะนำในเรื่องการเพาะปลูกตามแบบกัลานุกรมทั่วไป แฟรงกลินยังรวบรวมคำแนะนำที่มีประโยชน์ และสุภาษิตคำคมที่ให้แง่คิดสอนใจง่าย ๆ ซึ่งอ่านสนุกและนำไปใช้ได้จริง แฟรงกลินจัดทำ **Poor Richard's Almanack** ปีละเล่มนาน ๒๕ ปี ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๓๒-๑๗๕๗ โดยใช้นามปากกาว่าริชาร์ด ซอนเดอร์ส (Richard Saunders) หนังสือชุดนี้สะท้อนให้เห็นความคิดและค่านิยมของชาวอาณานิคมอเมริกันได้อย่างดียิ่ง ภูมิปัญญาชาวบ้านในหนังสือชุดนี้แสดงให้เห็นคุณธรรมง่าย ๆ ที่คนในสังคมชนบทส่วนใหญ่ยึดถือ ได้แก่ การอดออม ความขยันหมั่นเพียร และความซื่อสัตย์สุจริต **Poor Richard's Almanack** เป็นกัลานุกรมที่มีชื่อเสียงที่สุดของสหรัฐอเมริกา และเป็นหนังสือที่มีชาวอาณานิคมอ่านมากที่สุด โดยมียอดพิมพ์ปีละ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ผลงานด้านวรรณคดีที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากที่สุดอีกเรื่องหนึ่งของแฟรงกลินคือบทความชื่อ **The Way to Wealth** (ค.ศ. ๑๗๕๘) ที่เขาดังใจว่าจะใช้เป็นบทนำของหนังสือกัลานุกรมเล่มหนึ่งของเขา และกระทั่งปัจจุบันสุภาษิตคำคมในบทความเรื่องนี้และในกัลานุกรมของเขายังมีผู้นำไปใช้และอ้างถึงอยู่เสมอ อาทิ “ไม่มีสิ่งใดได้มาเปล่า ๆ โดยไม่ต้องลงแรง” (There are no gains without pains) “พระเจ้าช่วยคนที่ช่วยตัวเอง” (God helps them that help themselves) “ความเกียจ

คร้านทำให้ทุกสิ่งเป็นเรื่องยาก แต่ความอดสาหัสทำให้ทุกอย่างเป็นเรื่องง่าย” (Sloth makes all things difficult, but industry all easy) “ความขยันหมั่นเพียรเป็นมารดาแห่งโชคกลาง” (Diligence is the mother of good luck) “คนฉลาดเรียนรู้จากความผิดพลาดของผู้อื่น แต่คนโง่แทบไม่เคยเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเอง” (Wise men learn by others’ harms, fools scarcely by their own) “การเข้านอนแต่เช้าและตื่นแต่เช้า ทำให้สุขภาพดี ร่ำรวย และเฉลียวฉลาด (Early to bed and early to rise, makes a man healthy, wealthy, and wise) “จงระวังค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ รูเล็ก ๆ เพียงรูเดียว ก็ทำให้เรือใหญ่จมได้” (Beware of little Expenses, a small Leak will sink a great Ship) “เงินหนึ่งเพนนีที่เก็บออมไว้ได้ คือเงินหนึ่งเพนนีที่หามาได้” (A penny saved is a penny earned) ผลงานของแฟรงกลินชุดนี้จัดเป็นหนังสือประเภทชี้แนะหนทางสู่ความสำเร็จและความมั่งคั่งเรื่องแรกของชาวอเมริกัน ซึ่งปัจจุบันก็ยังเป็นหนังสือประเภทที่ติดอันดับขายดีที่สุดในสหรัฐอเมริกา

แฟรงกลินร่ำรวยจากกิจการหลายประเภททั้งด้านการพิมพ์ การเขียน การซื้อขายที่ดิน และสินค้าต่าง ๆ รวมทั้งหนังสือที่ส่งเข้ามาจากยุโรป ความสำเร็จในชีวิตของแฟรงกลินจากเด็กในครอบครัวที่ยากจนซึ่งต้องต่อสู้ชีวิตด้วยความขยันหมั่นเพียร ความมั่งคั่ง และความซื่อสัตย์ จนสามารถตั้งตัวได้และมีฐานะมั่งคั่งตั้งแต่อายุยังไม่ถึง ๕๐ ปี รวมทั้งเคล็ดลับและหนทางสู่ความสำเร็จที่เขาเขียนเล่าไว้ในผลงานของเขาหลายเรื่อง สนับสนุนความฝันแบบอเมริกัน (American Dream)* ที่คนในประเทศนี้มีร่วมกัน ความสำเร็จของแฟรงกลินทำให้เขากลายเป็นตัวแทนของผู้ที่มีความมุ่งมั่นและฟันฝ่าอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อจนบรรลุถึงความฝันดังกล่าวได้ สิ่งที่เขาเขียนสอนไว้ในหนังสือจึงกลายเป็นคัมภีร์แห่งความสำเร็จหรือคัมภีร์แห่งความมั่งคั่ง ซึ่งสรุปได้ว่าคนในประเทศนี้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต หากทำตามอย่างแฟรงกลิน

กิจกรรมเพื่อสังคมหลายอย่างของแฟรงกลินสะท้อนให้เห็นว่าเขาเป็นคนที่รักเพื่อนมนุษย์จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต ดังเห็นได้ว่าใน ค.ศ. ๑๗๘๕ เขาเขียนบทความต่อต้านระบบทาส และต่อมาในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๗๙๐ ขณะดำรงตำแหน่งเป็นประธานสมาคมสนับสนุนการเลิกทาส (Society for Promoting the Abolition of Slavery) เขาได้ลงนามในคำร้องต่อรัฐสภาของสหรัฐอเมริกา เพื่อสนับสนุนให้เลิกทาสและปราบปรามการค้าทาส หลังจากนั้นเพียง ๒ เดือน เบนจามิน แฟรงกลินก็ถึงแก่กรรมที่เมืองฟิลาเดลเฟียเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ค.ศ. ๑๗๙๐ ขณะอายุ ๘๔ ปี.

(กุลวดี มกรภิรมย์)